

LÆS I AJOUR:

Et fælles, etisk grundlag for pædagoger. Er det en god idé, og hvis ja, hvordan skal det så se ud? Ajour har spurgt fire nordsjællandske pædagoger, en sognepræst, to kommunalpolitikere og en forældrerepræsentant. God læselyst.

ETIK I PÆDAGOGISK ARBEJDE, TAK

Socialrådgiverne har et. Lærerne har et. Og nu har BUPL besluttet, at pædagogerne også skal have et. – Et fælles, etisk grundlag. Frem til kongressen i efteråret diskuterer pædagoger over hele landet, hvordan et etisk grundlag skal se ud, og hvad man skal bruge det til.

Der findes masser af situationer, som pædagoger ikke er i tvivl om, hvordan de skal tackle. Hvis et barn bliver udsat for overgreb i familien eller hvis en kollega slår et barn i vrede – for at nævne et par stykker. Det er situationer, som er i "gråzonen", der for alvor er svære at tage stilling til som pædagog.

HVAD ER RIGTIGT OG FORKERT?

Et eksempel: En dreng i børnehaven har været indesluttet og nedtrykt den sidste tid. Du får endelig hul igennem til ham, og han vil fortælle dig sin hemmelig, hvis du LOVER ikke at fortælle den til nogle andre. Hemmeligheden er, at hans forældre skændes meget, råber højt, og at far også har slået mor nogle gange.

Et andet eksempel: En af dine mandlige kolleger i klubben er "venner" med en af pigerne på Facebook. En pige, som alle klubmedarbejdere er stærkt bekymrede for. Du ved, at hun betror sig til ham, at hun virker gladere, men du synes altså også, at hun flirter lidt med ham. På den anden side er han den eneste af jer, som har fået kontakt til og opnået tillid hos pigen.

Hvad er rigtigt og forkert i de to situationer?

ETIK=PEST ELLER KOLERA

Når der er tale om etiske dilemmaer, er vi pr. definition i tvivl. Vi må, som filosof Jørgen Husted fra Århus Universitet siger, vælge mellem pest eller kolera. For der er ikke nogen rigtig eller forkert måde at handle på – man kan handle så godt som muligt. Det betyder, at etik i pædagogisk arbejde ikke handler om korrekt pædagogik, men om god pædagogik.

"ET ETISK GRUNDLAG ER EN UDMÆRKET RAMME FOR EN DISKUSSION, MEN PÆDAGOGERNE SKAL KENDES PÅ DERES FAGLIGE ETIK I DE MANGE, DAGLIGE DISKUSSIONER, HANDLINGER OG VALG, DER FINDES HVER DAG," SIGER PERNILLE RIIS, NÆSTFORMAND I BUPL NORDSJÆLLAND.

FORSLAG TIL ETISK GRUNDLAG PÅ VEJ

Igennem de sidste år har BUPL og pædagogerne talt etik. Først om, hvorvidt pædagogerne skulle have et etisk grundlag. Kongressen i 2006 sagde ja, og i 2008 blev det besluttet, at det skulle vi. Kongressen i 2008 besluttede, at BUPL skulle bruge næste periode på at debattere indholdet i et etisk grundlag og udforme et forslag til samme. Indenfor kort tid modtager alle pædagoger så forslaget til et etisk grundlag sammen med Børn&Unge. Det skal BUPL tage stilling til på næste kongres den 2.-4. december 2010. Selvom BUPL Nordsjælland mener, at etik er et

meget væsentligt emne i pædagogisk arbejde, har fagforeningen også en vis skepsis overfor idéen om, at BUPL beslutter et fælles, etisk grundlag.

IKKE NOGET KODEKS

"Den største bekymring er, at dokumentet kun bliver til en masse linjer på et stykke papir. Hvis det ikke er forankret i pædagogernes praksis, bliver det bare til endnu flere elementer, som pædagogerne skal forholde sig til med jævne og måske tilfældige mellemrum," siger Pernille Riis, næstformand i BUPL Nordsjælland.

BUPL Nordsjælland mener, at etik er noget, der lever og skal leve i det daglige, pædagogiske arbejde.

"Pædagoger forholder sig hele tiden til etiske dilemmaer og træffer etisk begrundede valg overfor børn, unge, hinanden, forældre, kommunen, samfundet, osv. Et etisk grundlag er en udmærket ramme for en diskussion, men pædagogerne skal kendes på deres faglige etik i de mange, daglige diskussioner, handlinger og valg, der findes hver dag," siger hun.

BUPL Nordsjælland har i dette nummer af Ajour givet ordet til blandt andre fire nordsjællandske pædagoger, der fortæller om deres syn på etik.

LÆS MERE OM ETIK

Følg med på www.bupl.dk/etik, hvor der ligger debatoplæg, dialogkort og andet materiale til inspiration for pædagoger og institutioner.

Følg med i *Børn&Unge*, som løbende vil bringe artikler om etikdebatten.

SL's etiske værdigrundlag kan ses på www.sl.dk

DLF's professionsideal kan ses på www.dlf.org

DISKUTÉR ETIK

BUPL Nordsjælland opfordrer pædagogerne til at diskutere forslaget til et fælles, etisk grundlag, når det snarest kommer i *Børn&Unge*. "I er meget velkomne til at sende eventuelle overvejelser og kommentarer til forslaget til fagforeningen, som vil bringe det videre i debatten," siger Pernille Riis. Mail til hende på pri@bupl.dk. Her kan du også bede om et sæt dialogkort til brug for etikdiskussioner i institutionen.

PÆDAGOGER DISKUTERER ETISK GRUNDLAG

Er det relevant for pædagoger at diskutere etik i arbejdet? Ja, siger fire nordsjællandske af slagsen, som Ajour har talt med. Men diskussionen skal ud og leve på institutionerne.

"Diskussioner om etik hører med til vores fag. Det er ikke ligeegyldigt, om man som pædagog møder børnene, forældrene og andre på den ene eller den anden måde," siger pædagog Anne Gottlieb til dagens første spørgsmål: Er etik-diskussionen relevant?

Hun arbejder i den integrerede institution Sommerlyst i Helsingør Kommune og ligesom tre kolleger fra tre andre kommuner har hun valgt at bruge to timer af sin tid på at diskutere etik i pædagogisk arbejde.

For bordenden sidder Pernille Riis, næstformand i BUPL Nordsjælland, der til daglig beskæftiger sig med bl.a. professionen, herunder etik, og i dagens anledning fungerer som interviewer.

AT SKABE DET GODE LIV

Winnie-Sophia Nielsen er meget enig:

"Vi har et kæmpemæssigt ansvar i vores fag, for vi arbejder med det mest dyrebare i verden. Etik handler om at ville skabe det gode liv. Hvordan skaber vi det for børnene og for hele samfundet? Det er jo nærmest menneskerettighederne overført på den enkelte institution," siger Winnie-Sophia, der er leder af Børnehuset Bulderby i Lyngby-Taarbæk Kommune, med et smil.

Sanne Jønsson arbejder som skolepædagog på Trørødskolens SFO i Rudersdal Kommune.

"Det er en debat, vi skal tage, hvis vi ikke allerede gør det. Alle pædagoger skal mærke efter, tænke og handle ud fra, hvad vi tror på, og hvad vi mener, er vigtigt," siger hun.

Rundt om bordet sad:

Winnie-Sophia Nielsen, leder,
Børnehuset Bulderby, Lyngby Kommune
Anders Madsen, specialpædagog,
Gyldenstenskolen, Frederikssund Kommune
Anne Gottlieb, pædagog, den integr.
institution Sommerlyst, Helsingør Kommune
Sanne Jønsson, skolepædagog,
Trørødskolens SFO, Rudersdal Kommune
Pernille Riis, næstformand,
BUPL Nordsjælland (interviewer)

SPÆNDETRØJE ELLER FORPLIGTELSE?

Anders Madsen er pædagog på en specialskole for børn med bl.a. opmærksomhedsforstyrrelser i Frederikssund Kommune. Han er grundlæggende enig i, at etikdebatten er relevant. Han har – som flere af de andre – deltaget i flere arrangementer i BUPL-regi om netop etik. Han har dog to forbehold over for idéen om, at BUPL nu er ved at udarbejde et fælles, etisk grundlag, som skal besluttes på kongressen i starten af december.

"Jeg er bange for, at vores job så går hen og bliver til et kald igen. Vi skal ikke glemme, at jobbet som pædagog også er et lønarbejde. Hvis vi lægger os fast på nogle faste statements, som vi siger, at vi vil gøre, så kan det fungere som en spændetrøje for os," siger han.

Det vil Winnie-Sophia gerne kommentere:

"Jeg forstår godt, hvad du siger, men jeg ser sådan på det, at det er en kæmpe sejr for ungdomsoprøret, fredsbevægelsen, fagbevægelsen, osv., at vi har fået de private virksomheder til at tænke i etik. At gøre dem bevidste om, at de har et ansvar overfor samfundet. Vi, der har en af de vigtigste opgaver i samfundet, skal ikke være bange for at gøre det samme," siger hun.

"Jeg er enig, men det skal ikke være så snævert, at vi lover alt muligt, som ikke kan lade sig gøre alligevel," siger han.

ALLE PÆDAGOGER SKAL DISKUTERE

Et andet forbehold er frygten for, at det fælles grundlag ender som et forkromet stykke papir, som Anders siger:

"BUPL har et stort ansvar for, at de enkelte fagforeninger kommer ud og diskuterer etik med deres kommuner, tillidsfolk og fællestillidsfolk, som så må gå videre ud i systemet, så det kommer til at leve blandt alle pædagoger, og ikke kun blandt en elite af pædagoger," siger Anders.

"Der er jo et problem i, at ikke alle deltager i de forskellige debatter, som bliver taget op, og som er helt nødvendige for vores fag. Jeg vil fx tro, at halvdelen af medlemmerne læser Børn&Unge. Mange af dem råber altså ikke hurra, når BUPL kommer med etikdiskussioner," siger han.

LEDERNE HAR ET SÆRLIGT ANSVAR

Anders peger på, at lederne har et ansvar for, at alle medarbejdere får diskuteret etik og for, at de etiske overvejelser kommer frem i lyset. Der skal etableres en kultur på institutionen, der sikrer, at de etiske dilemmaer bliver reflekteret og drøftet professionelt med afsæt børnenes tarv. Det nikker alle til.

Men fritager det den enkelte pædagog for at foretage de overvejelser, spørger Pernille. Det er der ingen, der mener.

"Nej, hver enkelt må evne at reflektere og forholde sig og begrunde sine handlinger og valg og ikke gemme sig bag en ledelsesordre," siger Anders.

Sanne pointerer, at de etiske overvejelser skal starte allerede på seminariet:

"BUPL's indsats kan ikke stå alene. Der skal et samarbejde med seminarierne til, så etik fremover bliver en integreret del af uddannelsen."

Anne peger på forældreorganisationerne. De skal også være med til at præge debatten om etik i pædagogisk arbejde.

EN DEL AF DAGLIGDAGEN

Ja. Alle fire pædagoger bruger ordet etik i deres daglige arbejde.

Anne: "Etik er noget, vi beskæftiger os med – både

bevidst og ubevidst. Det er jo et rigtigt hårdt arbejde løbende at reflektere over, hvorfor jeg tænker og handler, som jeg gør, hvorfor den forælder gør, som hun gør, og hvorfor børnene gør det – og argumentere for mine valg derfra."

Sanne: "Absolut. På vores SFO har vi haft en debat om værdier og etik og efterfølgende nedskrevet det, vi syntes var væsentligst i det daglige arbejde med børnene. Inden længe skal vi have en fælles debat med lærerne, hvor vi nok også kommer ind på etiske aspekter, hvilket er en god idé. Til hverdag handler det jo om at lade bevidstheden blomstre. Som med alle former for faglighed kræver det jo, at nogen er tovholder på at sige tingene højt."

Anne: "Vores etiske grundlag er, at vi opfører os ordentligt overfor hinanden, børn og voksne."

Flere nævner, at etikdiskussionen også udspringer af, at institutionerne har folk ansat i forskellige former for jobtræning. Fx Winnie-Sophia:

"Vi har én gående, som går og nusser lidt i køkkenet, og andre der har lyst til at lave nogle andre ting. Vi har i det hele taget en social profil og det betyder, at vi ikke kun skal forholde os til hinanden, men også til nogle, som indimellem har brug for nogle særlige hensyn. Det skærper vores etiske bevidsthed."

KAN IKKE BLANDE SIG

Pernille spørger de fire, om de kan komme i tanke om situationer, hvor de som pædagoger står i et etisk dilemma.

"Det kan være, når jeg samarbejder med andre faggrupper. I vores specialskole er det pædagoger og lærere, der har kontakten med børnene, men det er andre faggrupper, der står for visitationen, fx til skole- eller anbringelsessteder. Jeg har i nogle tilfælde som socialpædagog haft meget svært ved at se på, at det er gået helt skævt for nogle børn uden, at der er blevet grebet ind, og nogle sager er blevet slyttet. Problemet er bl.a., at de afgørelser ligger i en anden forvaltning end den, jeg hører under;" siger Anders.

Sanne kan også godt opleve, at samarbejdet med

andre giver knas. Ikke nødvendigvis fordi hun er uenig, men fordi det er svært at blande sig i andres arbejde.

FORSKELLIGE OPFATTELSER AF OPDRAGELSE

"Vi har nogle børn, som er meget belastende at have i klassen. Der har vi en aftale om, at de børn skal gå ud i centerrummet, hvis de ikke lever op til den aftale, de har lavet i klassen. Der står jeg i et dilemma, fordi jeg kan se det samme barn være ude i det centerrum gang efter gang, og det piner mig. Er det etisk korrekt, at det barn står der? Der er også tilfælde af, at forældre kan have en meget anderledes opfattelse af, hvordan børn skal opdrages, end vi har på skolen. Der er det altså meget svært at blive ved med at anerkende forældrenes tilgang, når man kan se, at den er dårlig for barnet," siger hun.

ALLE ER LIGE VELKOMNE

Anne nævner synet på familierne – især nogle af dem – som noget, der kræver en etisk refleksion. "Langt de fleste af vores familier er ressourcerstærke, og når vi har familier, der ikke er det, og hvor der er problematikker med børnene, skal vi sørge for, at de føler sig lige så velkomne og hørt på, som de andre."

Winnie-Sophia har også i tidligere lederjobs set børn, der havde det skidt.

"Hvis man arbejder et sted, hvor reglen er, at

børnene har det godt, får man øje på problemerne, når de endelig er der, men hvis mange af børnene har det skidt, så skal den virkelig være gal, før man sætter ind. Man bliver så tolerant."

Den problematik kan alle genkende. At de etiske dilemmaer er forskellige i karakter, men i høj grad også i omfang, når vi taler om ressourcerstærke eller – svage områder.

MAN MÅ SE SIG SELV I SPEJLET

"Det er jo fordi, der ikke er økonomi til at gribe ind der, hvor vi ville. Åhh, så er der nedskæringer igen. Det er jo noget af det, der blokerer for at man taler om etik," siger Anne.

Pernille nævner et par eksempler kendt fra medierne, hvor nedskæringer var begrundelsen for, at beboer var blevet forsømt fra personalets side.

"Det holder jo ikke. Så må man se sig selv i spejlet og sige: Det kan jeg ikke. Og så i øvrigt gøre opmærksom på, hvorfor man ikke kan det," siger Anders.

Winnie-Sophia:

"Vi bliver nødt til at have et etisk grundlag, som er uafhængigt af økonomi."

Anders: "Men kan vi ikke kalde det noget andet? Værdigrundlag, fx?"

Winnie-Sophia: "Måske, men det vigtigste er, at det bliver noget, der giver os inspiration ude på institutionerne i stedet for at pinde ud, hvad det er vi skal gøre."

FOLA: IDÉEN ER FIN, MEN MÅ IKKE BLIVE EN SOVEPUDE

Hvad mener en forældrerepræsentant om, at BUPL er ved at vedtage et fælles, etisk grundlag?

Dorthe Boe Danbjørg er nyvalgt medlem af bestyrelsen i FOLA. Som udgangspunkt, slår hun fast, er et fælles, etisk kodeks et godt grundlag

for at sætte etiske spørgsmål til debat i institutionerne. Men et etisk grundlag vedtaget frivilligt af BUPL må aldrig erstatte den børnelov, som FOLA kæmper for, og som bl.a. skal sikre nogle gode vilkår i daginstitutioner og andre tilbud for børn.

"Der må ikke ske det, at et etisk grundlag fjerner det politiske fokus fra behovet for bedre norme-

ringer. Det må ikke blive en sovepude. Der er grund til at tænke over, hvorfor pædagogerne mener, at de har brug for et etisk grundlag. Vores bud er, at forholdene er for pressede. Normeringerne er for dårlige, og pædagogerne er blevet pålagt administrative opgaver uden at få tilført ekstra ressourcer. Hvis en pædagog skælder for meget ud, kan det jo også være fordi, hun simpelthen ikke har tid til at tage sig af børnene," siger Dorte Boe Danbjørg.

På den måde, mener hun, kan pædagogerne gå og ville handle mere etisk korrekt, end det simpelthen kan lade sig gøre i praksis.

"BEGYNDER FOLK, DER IKKE OPFØRER SIG ETISK KORREKT, AT GØRE DET, FORDI DE SKAL? FORDI DET STÅR PÅ ET STYKKE PAPIR? OG HVIS DE GØR, MISTER DE SÅ SAMTIDIG DERES OPRIGTIGHED?"

Dorthe Boe Danbjørg, FOLA.

Men hvad består pædagogens etiske fordring i?

"Pædagogen har en etisk fordring på flere niveauer. Overfor barnet, selvfølgelig. Her skal hun respektere det enkelte barn, herunder give lige så meget omsorg til barnet, selvom det fx kommer fra ringe kår og måske er usoigneret. Hun skal være fordomsfri over alle børn, selvom fx moderen er alkoholiker. Pædagogen skal også huske familien. Uanset deres baggrund skal hun respektere dem og tage dem alvorligt. Hun skal selvfølgelig værne om fortrolige oplysninger. Hun har også en etisk fordring overfor samfundet, der udover at følge med i den samfundsmæssige debat, særligt drejer sig om at gøre samfundet opmærksomt på,

hvilke konsekvenser forskellige politiske beslutninger har. Hun har også en fordring over sit fag og sin profession, fx at være med til at skabe udvikling," siger Dorthe Boe Danbjørg.

Hvad vil et etisk grundlag betyde for kvaliteten i institutionerne?

"Der er som nævnt mange svære, etiske dilemmaer i det pædagogiske arbejde. Der er god grund til at pædagogerne diskuterer det med deres leder og hinanden, men det kræver rum og tid, og ingen af delene er der nok af i dag. I FOLA tænker vi imidlertid, at et etisk grundlag måske kan have den indirekte effekt, at pædagogerne på et tidspunkt siger højt, at "sådan som vi gerne vil have det, sådan kan vi ikke gøre det".

Dorthe Boe Danbjørg er også sygeplejerske og derfor medlem af DSR, der i mange år har haft et etisk grundlag og etisk råd, der betyder, at man i princippet kan blive ekskluderet, hvis man forbryder sig mod de etiske retningslinjer.

"I et etisk råd kunne pædagoger med en særlig interesse i det etiske aspekt af jobbet være med til at hjælpe resten af standen," siger hun.

På den anden side er Dorthe Boe Danbjørg med filosofen Løgstrup i hånden grundlæggende tvivlende overfor, om man kan læse sig til etik.

"Begynder folk, der ikke opfører sig etisk korrekt, at gøre det, fordi de skal? Fordi det står på et stykke papir? Og hvis de gør, mister de så samtidig deres oprigtighed? For hvis man bliver pædagog, fordi man gerne vil tage vare på børn, hvad sker der så, når man får at vide, at man skal opføre sig på en bestemt måde efter et regelsæt? Er det godt? Det er en teoretisk diskussion, som BUPL også bør tage," slutter hun.

SOGNEPRÆSTEN: ETIK ER IKKE TIL PYNT

Thyge Enevoldsen er sognepræst i Grønnevang Kirke i Hillerød, men bruger også en del af sin tid på forebyggende SSP-arbejde i kommunen, hvilket bl.a. foregår i klubber, frivillig idræt og tværkulturelt regi.

Som præst - hvad tænker du så om, at BUPL vil beslutte et fælles, etisk grundlag?

"Umiddelbart er det positivt og vigtigt at få gennemtænkt og reflekteret over etikken i pædagogikken. Men BUPL skal være opmærksom på ikke at indsnævre det alt for meget. Man bliver selvfølgelig nødt til at være skarp på nogle felter, men etik fungerer bedst, når det er ude og virke mellem mennesker," siger Thyge Enevoldsen.

Han foreslår, at BUPL også udformer materiale til overvejelse, drøftelse, refleksion og debat i personalegrupperne lokalt.

"Det skal gøres på en måde, så det virkelig appellerer til at blive brugt," siger han.

Thyge Enevoldsen har tidligere været medlem af Fagetisk udvalg for døgninstitutionerne i det tidligere Frederiksborg Amt. Her var erfaringen indimellem, at de etiske retningslinjer fik præg af et "alibi- eller skrivebordsprojekt", som han kalder det.

"Det skal ikke blive for fint, teoretisk eller kun til pynt. Det skal prøves af i hverdagen," siger han.

Men er det ikke nok at tro på, at mennesker har et indre kompas, som viser dem, hvad de skal gøre?

"Jeg oplever, at vi lever i en tid, hvor det etiske kompas kan være ret flakkende. Vi har færre og færre konventioner og vores grænser udfordres og overskrides - måske mere end nogensinde. Vi udsættes for så mange input, hvilket er spændende, men også betyder, at vores kompasser "jammes".

Hvad mener du som præst, at pædagogernes etiske fordring består i?

"Pyha... Den var værre. Det helt grundlæggende

er RESPEKT for barnet eller den unge, og dermed også respekt for barnets eller den unges familiebaggrund, kultur og religion. Nogle gange møder man jo nogle, der har de mest traumatiserede forældre. Man kan få lyst til at redde barnet, men samtidig er det barn jo helt viklet ind i og forbundet med sin families liv og skæbne. Uanset hvad kan du ikke hjælpe barnet, hvis du ikke anerkender, hvor barnet kommer fra. Det kan være meget svært i praksis, men meningsfuldt."

"SAT PÅ SPIDSEN - HVIS IKKE BUPL MENER, AT DER OGSÅ SKAL VÆRE PLADS TIL KALDET OG TIL, AT MAN ENGAGERER SIG EFTER KL. 16.00, SÅ TROR JEG, AT BUPL BURDE HOLDE SIG FRA AT UDARBEJDE FRA ETISKE RETNINGSLINJER. ETISK HANDLEN FINDER IKKE KUN STED I ARBEJDESTIDEN."

Sognepræst Thyge Enevoldsen, Grønnevang Kirke, Hillerød

Hvilke andre fordringer er der?

"Der er en vigtig etisk overvejelse i spørgsmålet om forventningerne til os selv og hinanden. Hvor meget skal man som pædagog engagere sig i sit arbejde? Er det et lønarbejde eller et kald? Kan det være begge dele? Sat på spidsen - hvis ikke BUPL mener, at der også skal være plads til kaldet og til, at man engagerer sig efter kl. 16.00, så tror jeg, at BUPL burde holde sig fra at udarbejde etiske retningslinjer. Etisk handlen finder ikke kun sted i arbejdstiden," siger Thyge Enevoldsen og fortsætter:

"Samtidig skal der være plads til, at pædagogerne ser forskelligt på det, og så må de støtte hinanden i de valg, de hver især træffer. Vi har jo forskellige forudsætninger og vilkår i vores arbejde og liv. Personligt oplever jeg "kaldet" som en dyb afhængighed af hinanden og af Gud. Men kald kan have flere sider, aspekter og former. Kal-

det kan give nyt lys, højt til loftet og muligheder fremfor begrænsninger i det daglige arbejde."

Thyge Enevoldsen mener også, at pædagogerne skal gøre sig etiske overvejelser, inden de gør brug af diverse spirituelle og nogle gange også psyko-sociale elementer i arbejdet med børnene og de unge.

"Det kan være yoga, mindfulness eller meditation. Jeg er også stødt på et amerikansk inspireret selvudviklings- og opdragelseskoncept, som var både dyrt og tvivlsomt. Både overfor barnet og den unge selv kan man komme i konflikt, men i høj grad også overfor forældrene. Jeg mener grundlæggende, at man skal skille pædagogik og religion ad. Sådan tænker vi jo allerede i forhold til kristentro. Hvis jeg i mit SSP-arbejde prædikede bøn eller kirkegang, ville det jo være en katastrofe. Så her er et område, som godt kan

trænge til etisk refleksion," siger han.

Er pædagogerne (generelt) gode nok til at træffe etisk forsvarlige valg?

"Mit indtryk er, at pædagogerne søger at være etisk bevidste i deres arbejde, men jeg oplever også, at de landskaber, de agerer i, er så varierende, at det til tider kan være ret svært at navigere. Men der er faktisk forskel på, om det er uddannede eller ikke-uddannede, vi taler om. De få, lidt mere uheldige eksempler jeg har oplevet, har drejet sig om folk uden en pædagoguddannelse. Uddannelse og faglighed kan være en uvurderlig balast. Og samtidig lever vi en omskiftelig tid, hvor refleksionerne og samtalerne om etikken i pædagogikken ikke bare kan tages for givet, men må fortsætte. Men det skal altså foregå mest på brugerniveau," slutter Thyge Enevoldsen.

KOMMUNALPOLITIKER: PÆDAGOGFAGET ER FULDT AF ETISKE VALG

Jesper Henriksen (A) er formand for Opvækst- og Uddannelsesudvalget i Frederikssund Kommune. Han synes, at det er en rigtig god idé, at BUPL har besluttet at udarbejde et etisk grundlag for pædagoger.

"Jo større klarhed, man kan skabe over de etiske udfordringer, der er i pædagogfaget, jo bedre kan man arbejde med dem. Det er derfor positivt, at BUPL bidrager ved at formulere, hvordan etiske retningslinjer kan se ud set fra deres position," siger han.

PÆDAGOGER ER ETISK KOMPETENTE

Jesper Henriksen, der foruden kommunalpolitiker også selv er pædagog, mener, at pædagogers arbejde består af en lang række etiske overvejelser.

"En ting er jo, hvad man selv har med i rygsækken, noget andet, hvad børn og forældre mener.

For tiden er det i høj grad balancen mellem det individuelle og det fælles, som pædagogerne skal finde og argumentere for. Der vil fx være forældre, der mener, at der skal tages særlige hensyn til deres barn på bekostning af gruppen," siger han. Jesper Henriksen siger, at pædagoger generelt er dygtige til at træffe valg, der tilfredsstiller mange parter.

"Hvis man ser på tilfredshedsundersøgelser ligger det pædagogiske område jo helt i top. Det må jo være fordi, pædagogerne er dygtige til at træffe de gode valg og tage de rette hensyn," siger han.

ETIK VIL INTERESSERE KOMMUNERNE

Jesper Henriksen mener, at et etisk grundlag først bliver rigtig interessant, hvis det fører til etiske diskussioner - og på den baggrund - etiske politikker i de enkelte institutioner.

På den måde kan det etiske grundlag være med til

at styrke pædagogernes argumentation for deres handlinger og faglige vurderinger.

"HVIS MAN SER PÅ TILFREDSHEDSUNDERSØGELSER LIGGER DET PÆDAGOGISKE OMRÅDE JO HELT I TOP. DET MÅ JO VÆRE FORDI, PÆDAGOGERNE ER DYGTIGE TIL AT TRÆFFE DE GODE VALG OG TAGE DE RETTE HENSYN."

Jesper Henriksen, formand for Opvækst- og uddannelsesudvalget, Frederikssund Kommune.

"Fx vil en kommune gerne høre, hvad pædagogerne mener, og hvorfor de mener det. Det vil kvalificere pædagogernes udspil, hvis det er knyttet op på fælles, etiske overvejelser fra institutionen. Hvis man kan argumentere fagligt og velbegrunder, vil pædagogernes synspunkter have større vægt," siger Jesper Henriksen. Som kommunalpolitiker er han ikke i tvivl om, at det vil interesse kommunerne, hvad BUPL, institutioner og pædagoger kommer frem til, når det handler om etik i det pædagogiske arbejde.

KOMMUNALPOLITIKER: ETISK GRUNDLAG KAN STYRKE SAMMENHÆNGEN MELLEM KOMMUNE OG INSTITUTION

"Det er en god idé," siger Birgitte Schjerning Povlsen (C), formand for Social- og sundhedsudvalget i Rudersdal Kommune.

"Etik kan jo oversættes til læren om de ansvarlige handlinger, og med et fælles, etisk grundlag kan BUPL og pædagogerne fortælle internt og eksternt, hvad det er, de gerne vil. Hvilken ånd de ønsker at fremelske på området i samklang med forældre og politikere," siger hun.

"Vi forhandler løbende med institutioner, pædagoger og BUPL, og et etisk grundlag kan betyde, at vi mere præcist ved, hvor vi skal sætte ind. Det kan fx dreje sig om kompetenceudvikling, som vi satser på i kommunen. Det kan give os en fælles platform for at vide, hvor vi skal kanalisere ressourcerne hen, når vi er enige om, hvor opgaven og behovet er," siger Birgitte Schjerning.

"Pædagogerne står jo med en kæmpe opgave," siger hun – med tryk på ordet "kæmpe".

"I institutionerne står de jo med barnet i fem år og med ansvaret for at give dem tryghed, omsorg og præge dem til hele samfundet. Derfor vil kom-

munerne interessere sig for det," siger Birgitte Schjerning.

"I RUDERSDAL KOMMUNE HAR VI NOGLE SUPERDYGTIGE PÆDAGOGISKE LEDERE OG NOGLE MEGET KOMPETENTE PÆDAGOGER. DE ER I FORVEJEN DYGTIGE TIL AT TÆNKE ETIK IND I DERES ARBEJDE."

Birgitte Schjerning Povlsen, formand for Social- og sundhedsudvalget i Rudersdal Kommune.

SKAL GØRES ENKELT

Et etisk grundlag er især en fordel, hvis det forenkler arbejdet for den enkelte medarbejder, siger hun.

"Allerbedst, hvis man samtidig fjerner noget andet, for man skal ikke have for mange forskellige retningslinjer. Der jo nemt nok med de store flotte ord, men de skal omsættes til praksis. I den for-

bindelse tror jeg på, at det skal gøres enkelt," siger Birgitte Schjerning, der i sit civile liv arbejder med HR.

Det betyder, at hun til daglig bl.a. formulerer visioner og værdier i arbejdslivet.

Hun mener, at områdets ledere er nøglen:

"Hvis det skal funke, skal BUPL og institutionslederne gå i front. De skal walk the talk. Det er sådan, vi skaber forandring."

ROS TIL PÆDAGOGERNE

Birgitte Schjerning har ikke noget at udsætte på pædagogernes evner til at handle etisk. Tværtimod.

"I Rudersdal Kommune har vi nogle superdygtige pædagogiske ledere og nogle meget kompetente pædagoger. De er i forvejen dygtige til at tænke etik ind i deres arbejde," siger hun.

Der er også pæne ord til BUPL Nordsjælland.

"Faktisk synes jeg, at BUPL er længere fremme i skoene end andre, lignede organisationer. Fx afholdt fagforeningen for et par år tilbage en innovationskonference, der drejede sig om nye måder at tænke institutioner på, hvor forældre fx bidrog med it-kompetencer. Det var spændende"

Hvis det skal blive endnu bedre, så kunne Birgitte Schjerning godt tænke sig, at netop forældrenes medvirken blev vægtet højere.

"Vi trækker allerede på forældrene, når det handler om at vedligeholde institutionen eller ved at læse højt en halv time for flere børn end ens eget, men feltet kan udvides, og dialogen og samarbejdet styrkes yderligere," slutter hun.

Ansvarshavende redaktør: Lars Christensen, formand for BUPL Nordsjælland

Tekst: Marianne Meinke

Layout: Hofdamerne
